

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТА НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ЕДИННИТЕ ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА „ПРАВО“ И ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ „ЮРИСТ“, ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 82 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2017 Г.

№	Организация/потребител Л /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Становище от Съюза на одиторите от Сметната палата, представяван от Ангел Иванов Ангелов, получено по електронна поща чрез Портала за обществени консултации	1. Няма от страна на предложителите разумни доводи и логически аргументи за отлагане влизането в сила на наредбата за по-следващата учебна година - 2019/20 г. В доклада се изтъква като довод, че ВУ нямали достатъчно време да се подготвят и да променят учебните си планове и програми, за да ги съобразят с нормативните изисквания на наредбата. Наредбата няма за главна цел /имплицитно/ да "обслужва" ВУ, а да осигури единни стандарти по държавни изисквания, и по материята. Визираното в същия този доклад "преструктуриране на юридическите факултети" го наблюдаваме в продължение на над четвърт век, и е плод само на абдикиранията държава от задължението ѝ към гражданското общество, а и въобще към суверена - за въвеждане на единни държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право", при това не с подзаконов нормативен акт, а със закон. Както отделните юридически факултети /по см. на § 1.5 от ДР/, така и НАОА, МП, МОН, са имали от обнародването в ДВ на новата наредба точно година, за да се съобразят с новите изисквания по наредбата. Това е от всяка гледна и оценъчна позиция - предостатъчно време, за да изпълнят въведените с новата наредба немногочислени нови изисквания - към все още многото на брой ЮФ, за България. В приложената към проекта частична предварителна оценка на въздействието се съдържат няколко откровено неверни съждения. Първо, няма необходимост да се отлага с една учебна година влизането в сила на новата наредба. Времевият толеранс от цяла година беше предостатъчен на МП, за да сформира работна група и да синхронизира наредбата - с другата за придобиването на юридическа правоспособност. Изразът "налице е необходимост" /в т. 1.1 от оценката/, сам по себе си, не е довод, а още по-малко - аргумент в подкрепа на проекта. Противно на изложеното във втория абзац на точката, точно отлагане влизането в сила на наредбата, би създавало условия за неизпълнение целите за повишаване качеството на висшето образование и подобряване на връзката му с пазара на труда. Противно на изложеното в т. 3 от оценката, не е в угода на бизнеса по-високото качество на висшето образование по специалността "Право", а на публичното управление като цяло. Към момента, нито бизнеса, нито публичните институции в България, се нуждаят от	Неприети	Предложеният проект на ПМС е съобразно решенията на работна група, сформирани със Заповед № ЛС-13-14/05.02.2018 г. на министъра на правосъдието за мониторинг и анализ на прилагането на Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“, приета с ПМС № 82/2017 г. с представители на министъра на правосъдието, министъра на образованието и науката, НАОА, НИП, Съюза на юристите в България. При изготвянето на проекта на ПМС са взети предвид постъпилите предложения от ВУ и други институции.

		<p>специалисти с висше образование по специалността "Право", а се нуждаят най-вече от компетентни такива! С подложения на обществено обсъждане проект, последното се отлага с година /засега/.</p>		
		<p>2. Обществените отношения регламентирани с наредбата, чието изменение се цели, са от изключителна важност за обществото като цяло. Публичното управление като цяло, въобще и повсеместно, и в сравнително-правен аспект, се осъществява от лица дипломирани по специалността "Право". Известните данни и статистики /доколкото има такива/ сочат, че близо половината от висшите и възлови публични управленски позиции в световен мащаб се заемат от завършили специалността "Право". Същото, макар и в по-малка степен, важи и за частния сектор. Обществените отношения предмет на регламентацията от наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист", трябва да бъдат уредени със специален нормативен акт на ниво закон, и спрямо ЗВО. В случая няма необходимост този специален закон да се отнася само до висшето образование по специалността "Право", а въобще до всички специалности и по регулираните професии по Директива 2005/36/ЕС (изм. с Директива 2013/55/ЕС), за които се изисква завършен общ интегриран пет-шест годишен курс на обучение, само в магистърска степен. А това са във висшето образование специалностите "Медицина"; "Дентална Медицина"; "Фармация"; "Архитектура" и "Право". Ето защо на основание чл. 18 от ЗНА, сдружението ни предлага на МС да отхвърли проекта, а министър-председателят да възложи, най-късно до 24 май т.г., на министъра на образованието и науката да изготви съответен проектозакон - по така изложеното дотук, и като предложение.</p>	<p>Неприети</p>	<p>В представеното становище не се съдържат конкретни предложения и бележки по представения за обществено обсъждане проект на акт. Направени са принципни констатации по съдържанието на Наредбата, което не е предмет на предложениния акт.</p>
		<p>3. Проектът за Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист" се предшествах от дългогодишно обществено обсъждане, под формата на дебати по темата за актуалното състояние и перспективите на юридическото образование в България, най-вече сред академичната и професионалната общност. Похвала е и реализираната инициатива на ЮФ на СУ, и по-специално на Катедрата по теория и история на държавата и правото - за създаването на специализиран сайт по темата. Въпреки това, от обсъжданията и инициативата не произлезе очакван резултат - в нормативно-правен аспект. Все още не е фатално късно да се обърне негативната тенденция по отношение качеството на юридическото образование. При регламентацията водещ постулат следва да е правилото "от две до три", т.е. не по-малко от два</p>	<p>Неприети</p>	<p>В представеното становище не се съдържат конкретни предложения и бележки по представения за обществено обсъждане проект на акт. Направени са принципни констатации по съдържанието на Наредбата, което не е предмет на предложениния акт.</p>

юридически факултета и не повече от три, като същото правило да важи и за броя на преподавателите по задължителните и избираемите дисциплини. Това правило би обезпечило както създаването на факултетни школи със свой лик и собствена физиономия, така и конкуренцията - външна и вътрешно-факултетна. От друга страна чл. 10 от наредбата е твърде общ. Следва да се даде и възможност на студентите за осъществяване на обратна връзка - по оценка качеството на преподаване по дисциплините. По този начин би се възродил академичният дух и би се възбудила креативността, което е крайно необходимо за правото. По изложените причини по-горе, сдружението е за лимитиране броя на съществуващите ЮФ в България, още повече, че в информационния XXI век възможностите за всякакви алтернативни и свободни форми на образование, са на практика неограничени.

Декларация на недоволство има и от Съюза на юристите в България.

Докладът на експравосъдния министър Екатерина Захариева, с който бе внесена за приемане от МС - Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на виеше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист", е повърхностен и незадълбочен по проблематиката. Представителното социологическо проучване е само един от стълбовете, на които би следвало да стъпи реформата на юридическото образование. Изцяло погрешно е виждането, че може по отделни ВУЗ да има автономен приеман изпит, а не единен изпит с единно оценяване. И този изпит трябва да е по история на България. От друга страна в доклада липсва оценка и анализ на въведените със законодателството многобройни и еднотипни изпитни контроли - държавен изпит; за правоспособност и постфактум примерно и по ЗСВ, което съвсем демотивира студентите и убива творческия заряд в младите хора. При положение, че студент завършил престижен ЮФ, ще бъде сравняван по диплом с такъв завършил някой от шестте ЮФ /от общо девет/. Тоест, не само остават, но и се въвеждат нови двойни стандарти за оценка, и предвид бездействието на НАОА. В наредбата липсват поредица учебни дисциплини, които трябва да са задължителни, като фундаментални:

I. Национална и държавна сигурност - ЮФ е основна банка кадри за държавните служби за сигурност; разузнаване и контраразузнаване, т.е. в т.ч. за информационно-аналитичните, а не само за полицейските и разследващите.

II. Държавен контрол - по дисциплината студентите следва да придобият базисни знания и из областта на сравнителното право за различните ВОИ, за международните одитни стандарти и международните организации и сътрудничество, основно в областта на външния одит, в т.ч. Лимска и Мексиканска декларация.

III. Военно право - огромен пропуск в образователната програма, с един

		<p>особен акцент - уставите на БА, писани с кръвта на падналите за свободата и независимостта на България.</p> <p>IV. История на правото; избираеми дисциплини: Древногръцко право; Византийско право; Османско право; Църковно право; Канонично право и Библиейстика - знанията по тези специални правни дисциплини са неразривна част от националната правна памет, и по българските земи /в т.ч. и Шариатът е бил източник на правото за българите/.</p> <p>V. Римско публично право, като задължителна дисциплина.</p> <p>VI. Правни системи и систематизация, с избираема Общо право.</p> <p>Подценената роля на студентите по право, като основни носители на академичния дух. Оценяването между студентите до държавните изпити, но под надзора на преподавателите, е пропуск в регламентацията. Правото, доколкото има дефиниция, е повече изкуство, отколкото наука. Разбира се последно е задължително да бъде много добре финансово оценено, при това за сметка на държавата в ЮФ, и в държавните ВУЗ.</p>		
--	--	---	--	--